

от тези думи са непознати за средния български читател, че това са по-скоро чуждици, които имат своето място в нашия активен речников състав и следователно за тях писателят Димитър Димов не може да бъде упрекван от гледна точка на чистотата на българския книжовен език. Именно тази бележка според мен превръща редактирането на мнимите чуждици в интересен социокултурен факт. Промените в чуждата лексика авторът на статията разделя в три категории.

Към първата отнася случаите на „изпускане на отделни думи и изрази, просто разтоварване на фразата от ненужен езиков материал“. От приведените примери обаче става ясно, че чрез разтоварването от този ненужен езиков материал, както го нарича коментаторът, фразата у Димитър Димов става стегната, но загубва част от модусите на своя смисъл. Например: „Ирина бе много развито чувството да блести“ вместо „(... за парадност и външен блясък“) (I изд., 122, II изд., 152); „Противното клопочене на бутилката я раздразни“ („но защитният рефлекс на съзнанието ѝ веднага влезе в действие“ (I изд., 439, II изд., 644). В последния пример фразата избягва чуждицата *рефлекс*, но губи от своя психологизъм. Според автора на статията Димов изоставял думите от чужд произход поради „претрупаност на израза“ и успешно ги заменял с образно-емоционални български синоними.

Втората категория са случаите на буквален превод; чуждата дума е запазена като значение, но във второто преработено издание е предадена с българското ѝ съответствие. Това били най-често срещаните промени и засягали преди всичко авторовата реч и по-малко тази на персонажите. Интересно е, че във втората редакция заменянето на чуждиците огрубява езика и по-скоро го профанизира: например вместо «жалка пародия» (I, 319) е използван изразът «жалко подобие» (II, 484), «неприлични» (II, 485) вместо «цинични» (I, 320), «меланхолична тишина» (I, 318) е заменено с «тъжна тишина» (II, 483); думата «инертност» в израза «Враждебна инертност на материята» (I, 359) е заменена със «съпротивление» (II, 527). Въпреки че от автора на статията са коментирани положително, тези промени на места са комични: например Лих-